

► 14 Julio, 2017

Discriminació en el procés comunicatiu

Parlar sense ser interrompudes

Les intervencions de les dones en àmbits públics són menys respectades que les dels homes

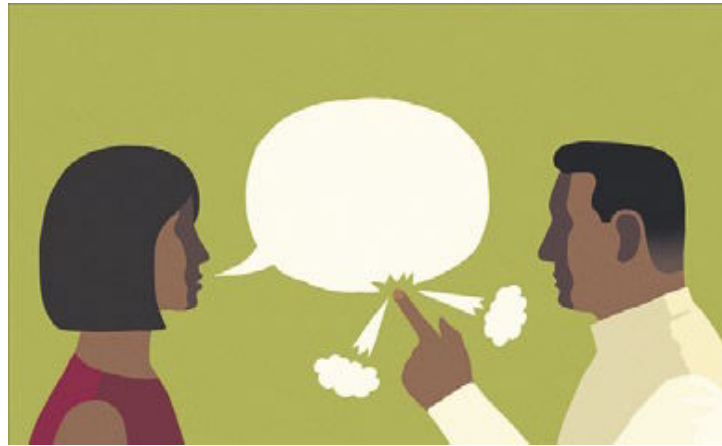

ESTRELLA
Montolio

¿Què tenen en comú **Elvira Lindo, Sheryl Sandberg** (la talentosa número dos de Facebook), altes directives d'una entitat financera, enginyeres aeroespacials de l'agència europea de l'espai i una multitud d'expertes i professionals d'àmbits tan diversos com la biomedicina, el dret, la física o l'economia? Doncs que totes elles, sent dones i professionals, han identificat en veu alta la interrupció com un dels problemes comunicatius amb què topen amb més freqüència.

No m'estic referint al solapament típicament mediterrani (que, aviso, als parlants del nord d'Europa no els agrada gens), quan diverses persones parlen a la vegada, quan un parlant li acaba la frase a un altre amb una amigable actitud col·laborativa, quan t'ajuden a trobar una paraula que tens a la punta de la llengua, com: «Que resulta que he sortit tard de la feina i al final, doncs no he tingut *teeemps dee comprar...*» | «De comprar els ous per al sopar».

Com a mostra l'exemple mitjançant la lletra cursiva, un breu fragment dels dos parlants es produeix simultàniament, és a dir, parlen alhora. En el solapament, en general, hi ha una intenció cooperativa, no hi ha tensió, ni lluita, ni l'agressió simbòlica que suposa fer callar l'altre. En la interrupció, sí.

LEONARD BEARD

La interrupció es produeix quan un parlant, sense esperar que el seu interlocutor acabi el que està dient, intervé imposant-se sobre la frase del primer perquè vol canviar el tema del qual s'estava parlant o, directament, per robar-li el torn de parla. La interrupció no és cooperativa. És imposar la teva veu i fer callar qui està parlant en aquell moment. És un exercici de poder. T'interrompo perquè soc el teu cap, o el teu pare, o el teu professor o perquè soc el que en sap i deixo clar que tu, no. Aquest és precisament el fenomen que narren amb sorprenent freqüència les dones professionals en les seves reflexions sobre la seva vida comunicativa pública: «¡Ostres! Sembla que estan esperant que jo parli en una reunió perquè els entrin unes ganes boges d'intervenir ells al mateix temps».

LES XARXES estan plenes aquests mesos d'exemples sorprenents (per dir-ho suaument) de, per exemple, locutors de programes

de gran audiència que, amb maneres condescendents, impedeixen que la dona experta que ha sigut convidada per aportar la seva opinió especialitzada pugui acabar una sola frase de la seva intervenció. Aquests casos són una visualització empírica de la queixa recurrent de moltes dones professionals: «M'interrompen», «no em

Prendre la paraula i fer callar qui està parlant es converteix en un exercici de poder

deixen acabar», «em veig obligada a parlar molt ràpid si no vull que algú sabotegi la meva intervenció».

Tots coneixem el tòpic que diu que en l'àmbit domèstic les dones parlen (parlem) sense parar (com cotorres), que portem la veu cantant de la casa, que no deixem gairebé obrir la boca als homes, sobris comunicativament. Bé, doncs si fos

certa aquesta imatge (psicòlegs i sociòlegs de la vida quotidiana haurien de corroborar-ho), no coincideix gens amb el que passa als espais públics (reunions a la feina, converses en els àmbits laborals, debats, entrevistes...).

N'hi ha prou d'estar una mica atent per advertir que, en efecte, les dones pateixen més interrupcions que els seus col·legues homes. I, per cert, no només les interrompen els homes; també ho fan altres dones, les mateixes que s'ho pensarien dues vegades abans de prendre-li la paraula a un company masculí.

PERÒ, ¿per què aquesta marcada diferència en la manera com es respecta la paraula d'uns davant com es desconsidera la paraula de les altres? Doncs perquè en la nostra societat, que es vol igualitària, però encara està en procés de ser-ho, a les dones, en general, encara avui no se'ls concedeix legitimitat, autoritat o expertesa.

Com una pell enganxosa adherida a nosaltres, persisteix la idea, a aquestes altures negligent, que un home, gairebé qualsevol home, resulta més fiable, més culte, millor expert; més solvent, en definitiva, que una dona. I aquesta creença profunda, gairebé atàvica en algunes ments, desgraciadament es revela en moltes (massa) de les nostres interaccions comunicatives quotidianes. Observeu-ho i ho veuran.

Reivindiquem el dret de les dones a parlar sense ser interrompudes. ≡

Catedràtica i vicedirectora de l'Escola de Doctorat de la Universitat de Barcelona.